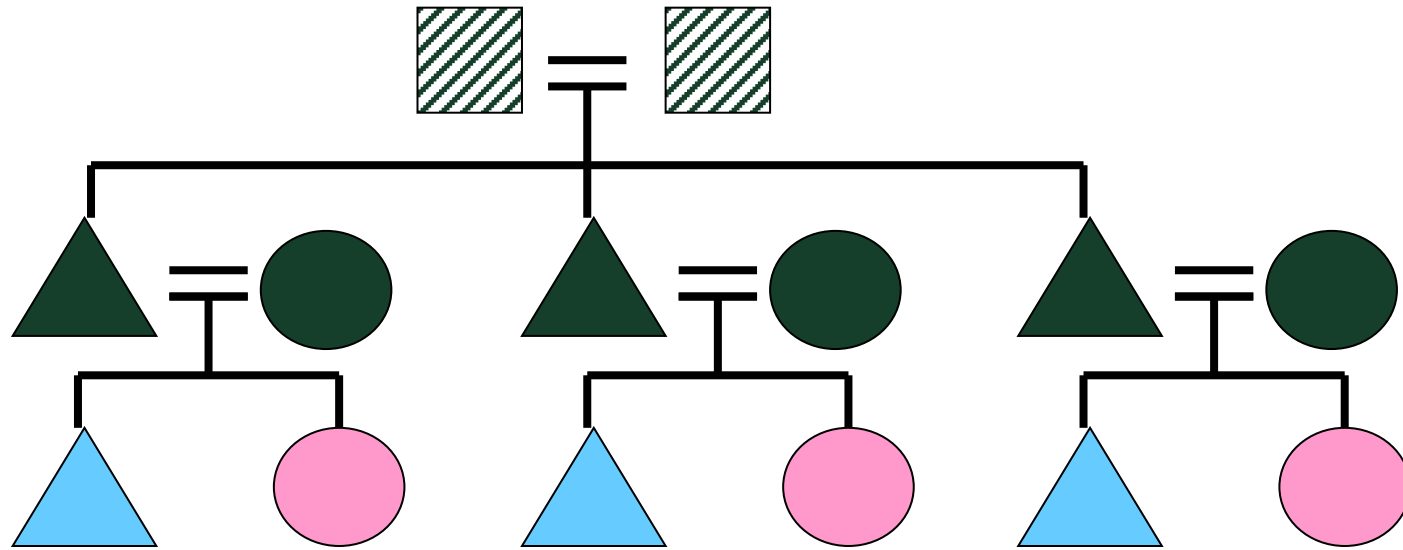

12 ноември 2015

Лекция 5. “Дай, баба да те цунка!”

- **Славянската задруга**
- **Комуните**
- **Видове родство**
- **Класификация на родствените системи**

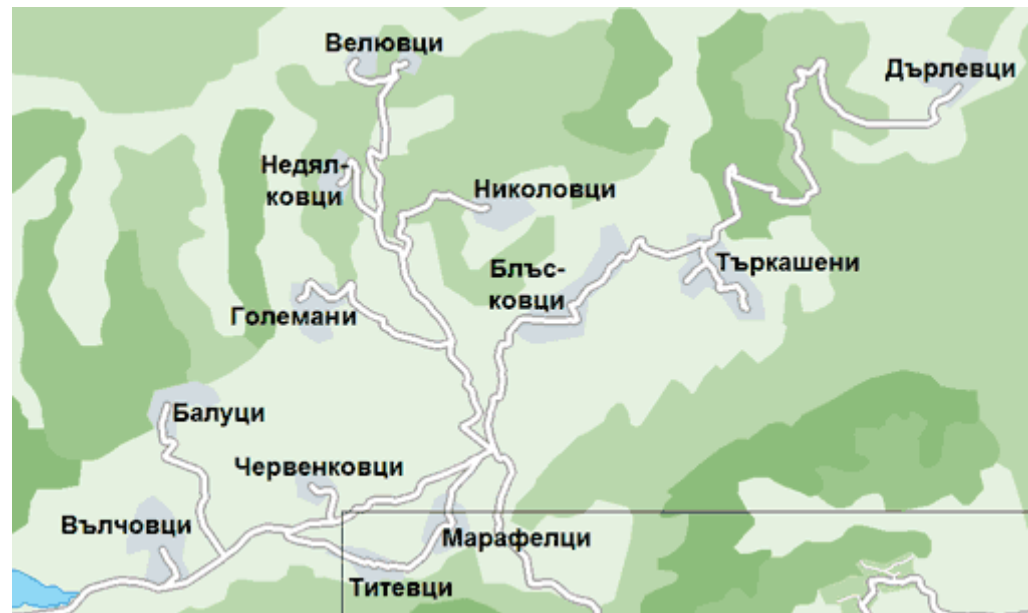
“Под името *задруга* разбираме семейство от 10,15,20 и повече малки семейства или домакинства, които живеят заедно, работят заедно, ядат заедно и се управляват от един човек”

(Стефан Бобчев)

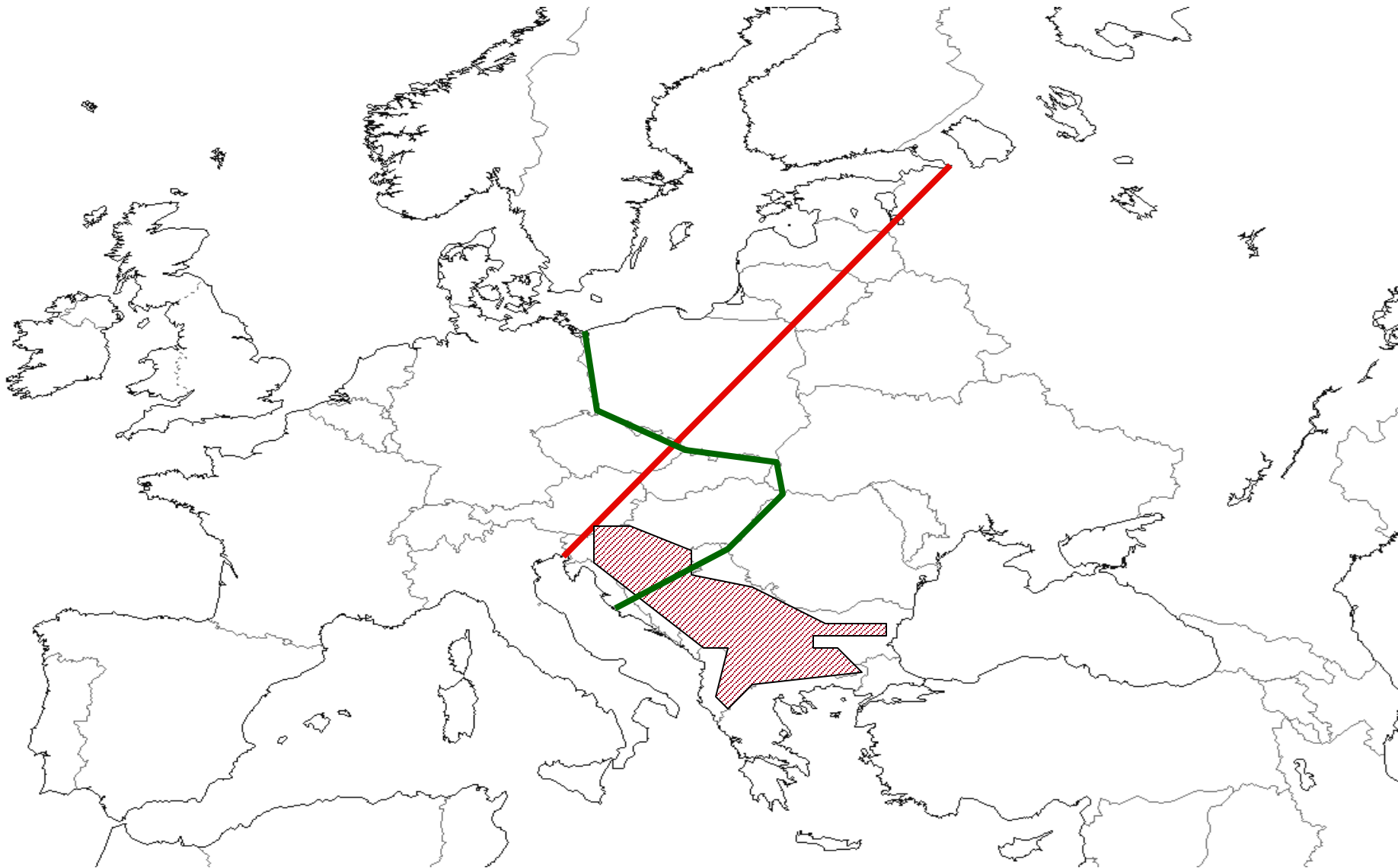
- Проста задруга – съответства на отделно семейство, но имуществото не принадлежи на главата на домакинството, правата върху него са общи

- Сложна (колективна задруга) – може практически да се припокрие с дадено село

Патронимични наставки: -ивци, -евци, -инци, -ци, -ане, -ене

Славянската задруга и линията на Хайнал

- В Античността задругата е характерна за илирите. Тя е основна форма на семеен живот на Балканите и е пренесена от Албанските пастири

(Карл Казер)

- Задругата е късна форма на семеен живот, възникнала от една страна като отговор на ранната Османска данъчна система, където “хане”-то е основна данъчна единица, а от друга на възникването на чифлиците през XVIII век и необходимостта от голям брой работна ръка при пасищното животновъдство

(Мария Тодорова)

Общност от хора, живеещи заедно, които споделят собственост, ресурси, доходи и основни жизнени принципи.

- **Общността е по-важна от нуклеарното семейство**
- **Живее се в колективно домакинство**
- **Общ бюджет**
- **Съвместни трудови дейности**
- **Групови решения по основните и интимните въпроси**

1. Онейда

Основана е от Джон Хъмфри Ной
през 1848 г. в гр. Онейда
разпада се през 1881 г.

- практикуват групов брак – всеки мъж е женен за всяка жена
- всички са длъжни да работят, като длъжностите се заемат на ротационен принцип
- мъжете и жените имат еднакво право на глас
- създадени са обществени детски ясли, където всички деца се отглеждат общо, така че майките и бащите да могат да работят
- вярват че сексът има не само биологическа, но също така социална и духовна цел

1. Онейда

- За да се предпазят от “специална любов”, всеки член на общността има собствена спалня
- Обикновено жените имат три “интервюта” седмично
- Жените след менопаузата са насърчавани да въведат момчетата тинейджъри в секса и обратното – по-възрастните мъже въвеждат младите момичета
- “възходяща дружба” – да правиш секс с духовно по-извисен (старите са по-извисени от младите, а мъжете – от жените)
- Мъжете са насърчавани да избягват еякулацията като знак за самоконтрол и духовна зрялост

2. Семейството

- основана е като “Деца на Бога” в Хънтингтън бийч от Дейвид Бренд Бърг познат като “Татко Давид”, Моисей Давид и Мо през 1968
- Семейството на Любовта 1978-1981
- Семейството 1982-2003
- Семейството Интернешънъл 2004- до сега

Над 260 колонии („домове за последователи на семейството“)

В Европа: Великобритания, Италия, Португалия, Испания, Германия, Албания, Хърватска, Румъния, Словения и Украйна

До 2010 г. децата биват отделяни от родителите им и отвеждани в други домове, често пъти извън страната на произход

2. Семейството

- известни са със своето **“Зарибяване с флирт”** (Flirty fishing) – сексуалните връзки са обявени за израз на Божията любов *„вървете след Мене, и Аз ще ви направя ловци на човеци”* (Мат.4:19)

- **„Закон на Любовта“** – негоизъм, даряване, споделяне, грижа, уважение и честност

„възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум: тази е първа и най-голяма заповед; а втора, подобна ней, е: възлюби ближния си като себе си” (Мат.22:37-39)

Те са **полиамори** и практикуват „споделяне“ и „жертвен секс“ по отношение на самотните членове „в нужда“

- не използват контрацептиви, защото е белег за недоверие в божия план. Това води до много **“Исусови бебета”**

3. Фермата

„Хипи керван“ от Сан Франциско до Тенеси 1971

Към 2014 г. живеят 175 души

- Клетва за бедност – без лични вещи, различни от дрехи и инструменти
- Без алкохол, тютюн и произведения от човек психотропни вещества
- Без животински продукти
- Без предбрачен секс
- Без изкуствен контрол на раждаемостта.
- Животът е свещен, а пушенето на марихуана е тайнство

„Изход“ (1983): Общността се свива от 1600 до днешния си размер поради финансова криза. През 90 г. на ХХ век. Днес: повторен икономически разцвет: Екоселища, Биогориво, Слънчева енергия

Има мрежа от приблизително 4000 бивши членове, които сътрудничат активно чрез НПО организации и еко-бизнеси

3. Фермата

Бракът е свещен акт, а сексуалното привличане между двама души се дължи на „сока“ (поток космическа енергия). За да живее общността в хармония и баланс, енергията трябва да се подхранва и споделя.

Някои от основателите на общността практикуват групов брак, но той не е задължителен за всички членове. Характерни са четворните и шесторните бракове.

Никой от груповите бракове не продължава повече от 10 г. В някои случаи на четворни бракове след края на брака, партньорите се разменят.

Фермата има собствено училище, в което учат деца от предучилищна възраст до завършване на средно образование. В основния кампус има 20 деца, а още 300 са обхванати от т.нар „домашно обучение“. Целта е да получат алтернативно образование, ориентирано към мира, равенството и устойчивото развитие

4. Кибуците в Израел

- Първият Кибуц е основан през 1909 г.
- **днес:** около 270 кибуца – около 3% от населението на Израел,

Произвеждат 40% от земеделската продукция 9% от промишлената продукция на страната

- **Всичко е обща собственост**
- **Децата живеят отделно от родителите си в детски домове**
- **Децата прекарват на ден по 3 часа с родителите си**

5. Хутерити

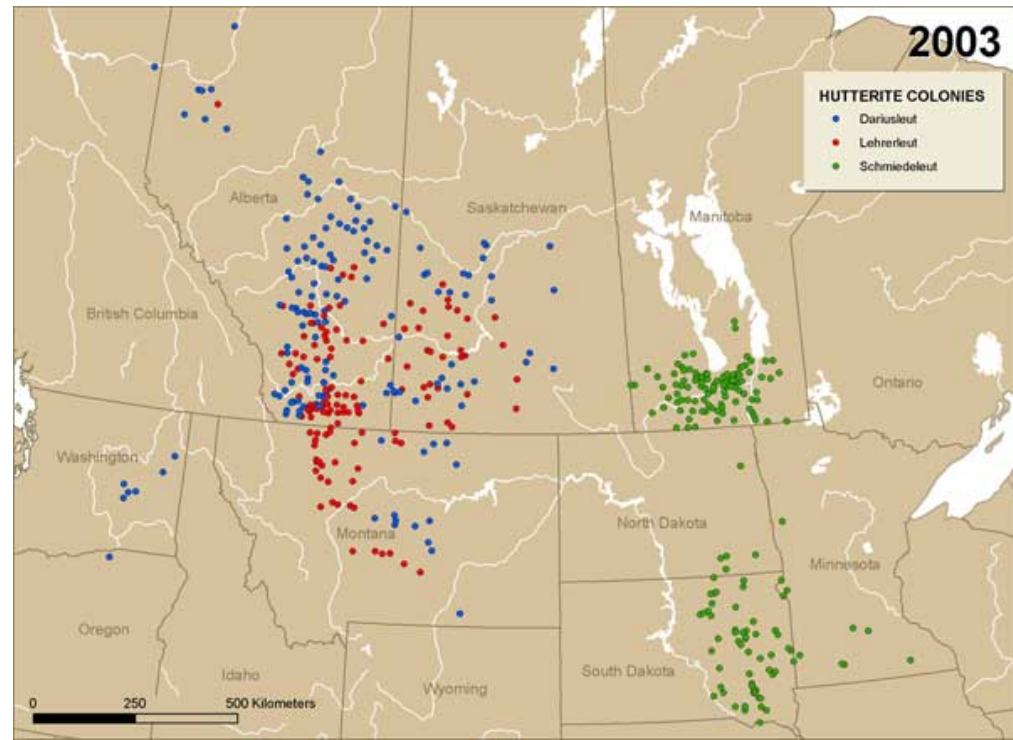
- Възниква в Тирол през XVI век
- Анабаптистка общност

А всички вярващи бяха заедно, и всичко им беше общо; продаваха имоти и стока и разделяха ги между всички, всекому според нуждата (Деян. 2:44-45)

- **Всичко е обща собственост**
- **Всяко семейство живее в собствен дом**
- **Всички се хранят като едно домакинство в обща трапезария**
- **На масата жените и мъжете седят разделено**

5. Хутерити

- Всяка колония се състои от 10-20 семейства (50-250 души)
- Когато се приближи горната граница, колонията купува земя и изгражда „дъщерна колония“ – колонията се разделя на две относително равни по брой групи от семейства и се решава коя група коя част от бизнеса на колонията ще поеме
- Колонията наема външен учител, който учи децата на английски и на предметите, договорени с публичните власти. „Немски“ учител от колонията отговаря за майчиния език и вероучението

6. Идејни общности

- **Туин Оукс** (Twin Oaks, 1967, 500 декара) – жилище, дрехи, храна, лекарства са бесплатни срещу 42 ч. труд седмично. От 2011 има лист на чакащите членство
- **Ейкорн** (Acorn, 1993) – поради многото желаещи за членство, на 10 км от Туин Оукс са закупени 300 декара ферма
- **Баняя** (Bagnaiá, 1979) – екокумуна: органично земеделие и слънчева електроенергия, 150 евро месечна „стипендия“ за всеки член

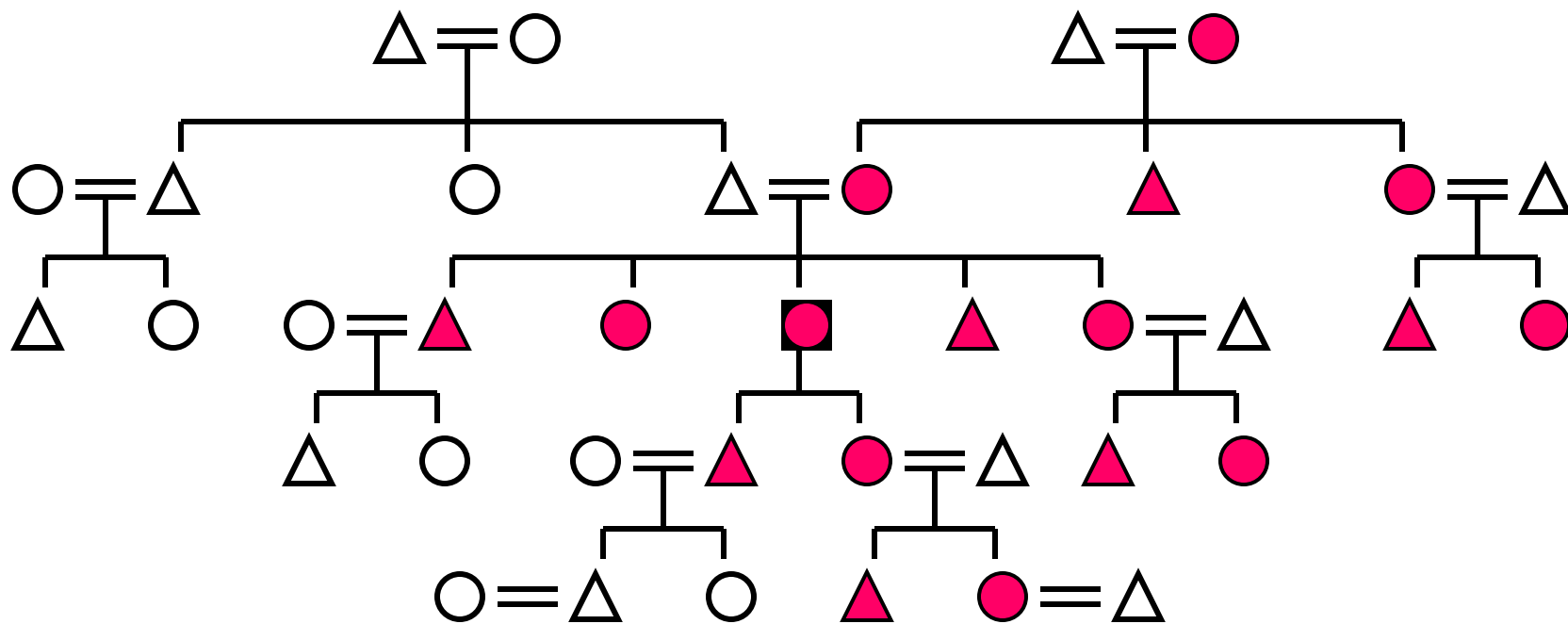

мрежа от егалитарни левичарски комуни в Германия

мрежа от религиозни комуни на Армията на Исус в Обединеното кралство

Матрилинеен произход

евреи, нубийци и бербери

Северна Америка: хурони, чероки, ирокези, навахо

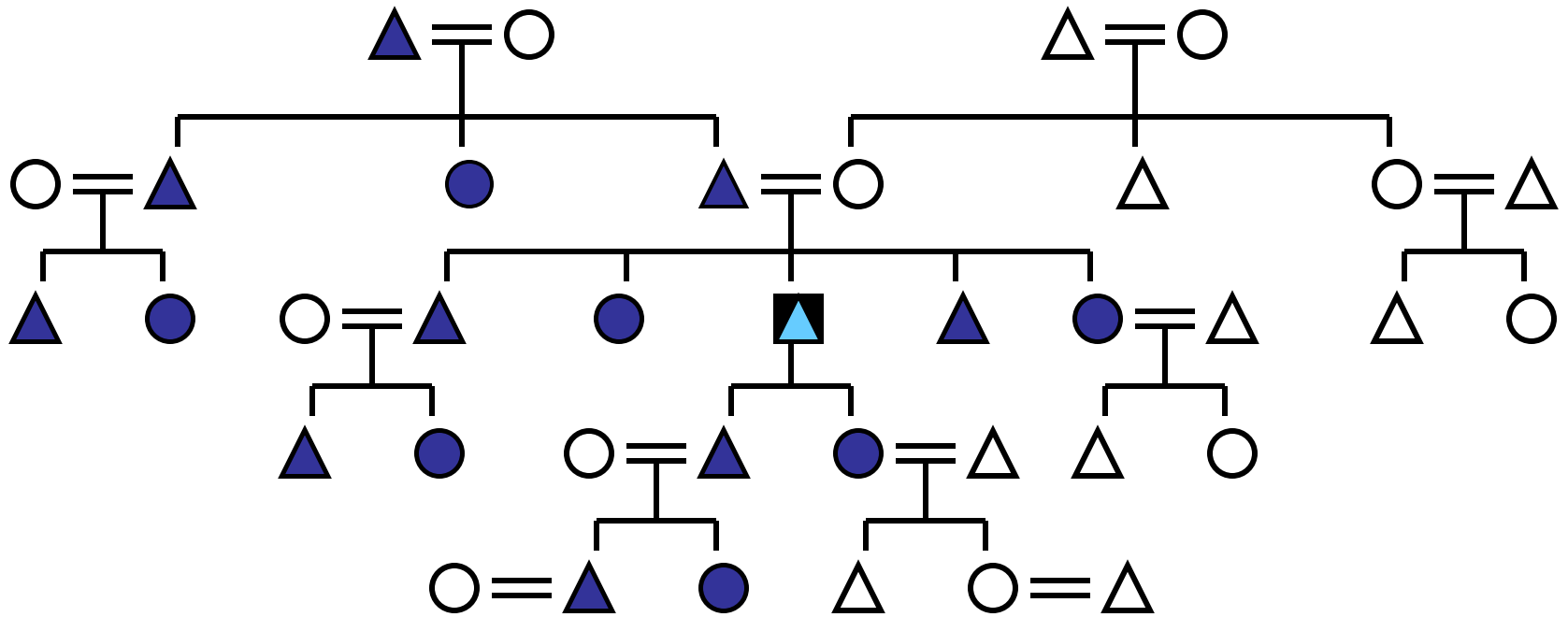
Папуа Нова Гвинея: ванатинаи, форе, чамбри, бойован

Филипините

Китай: наси/нахи, Мосуо

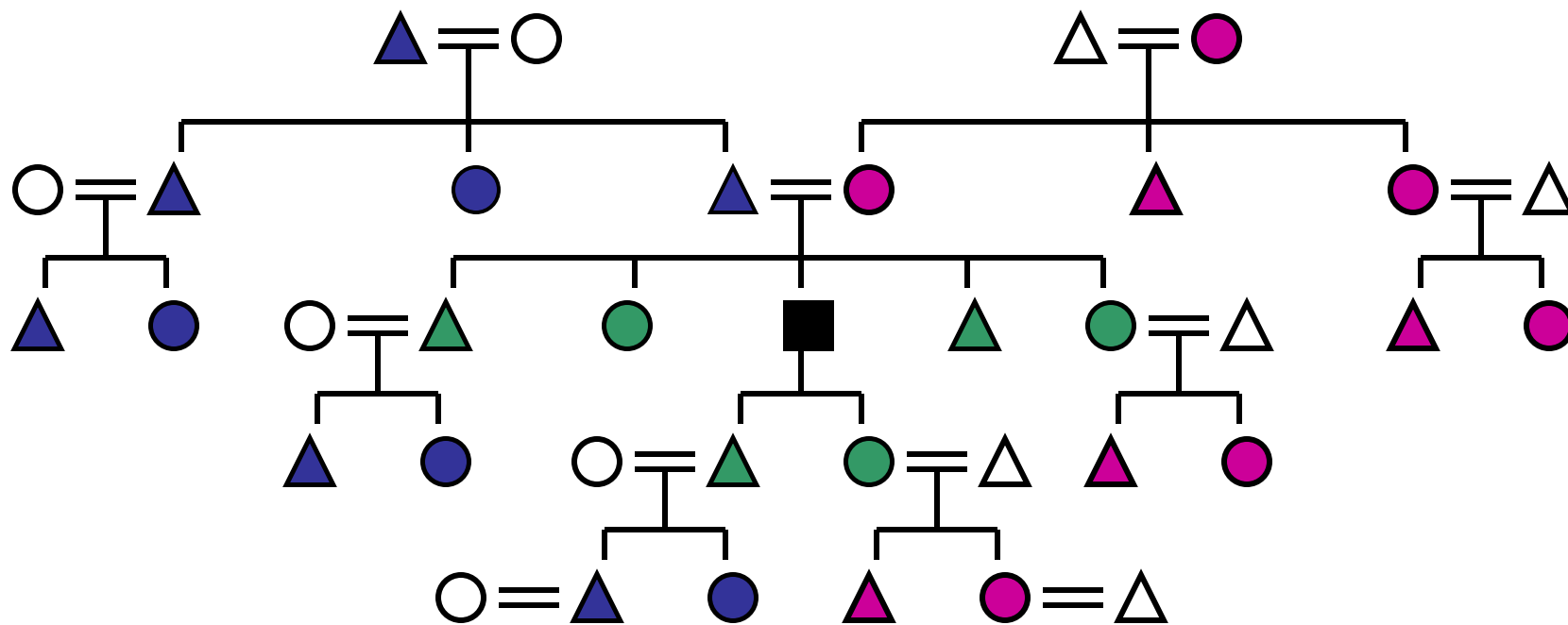
Индия: наяр, малику

Патрилинеен произход

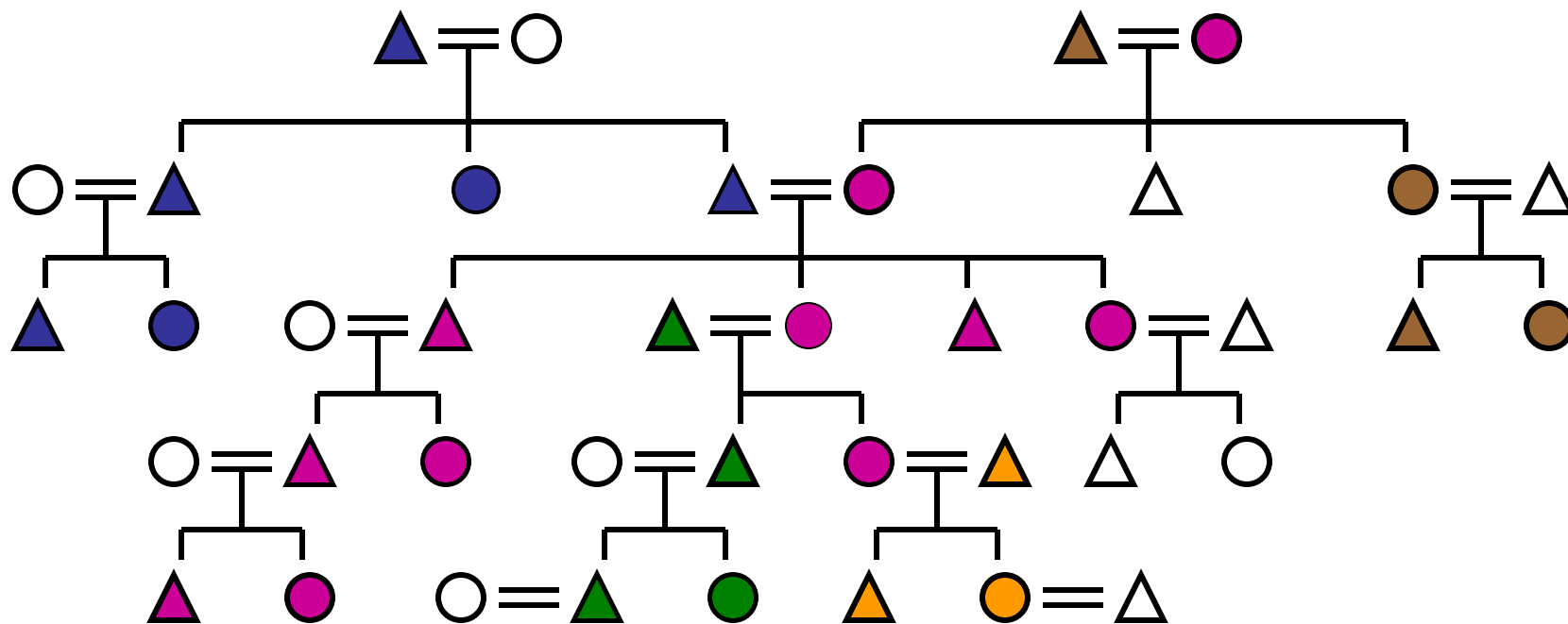
Системата на наследяване на фамилното име
в повечето страни в Европа, Северна Америка, Австралия

Билатерален произход

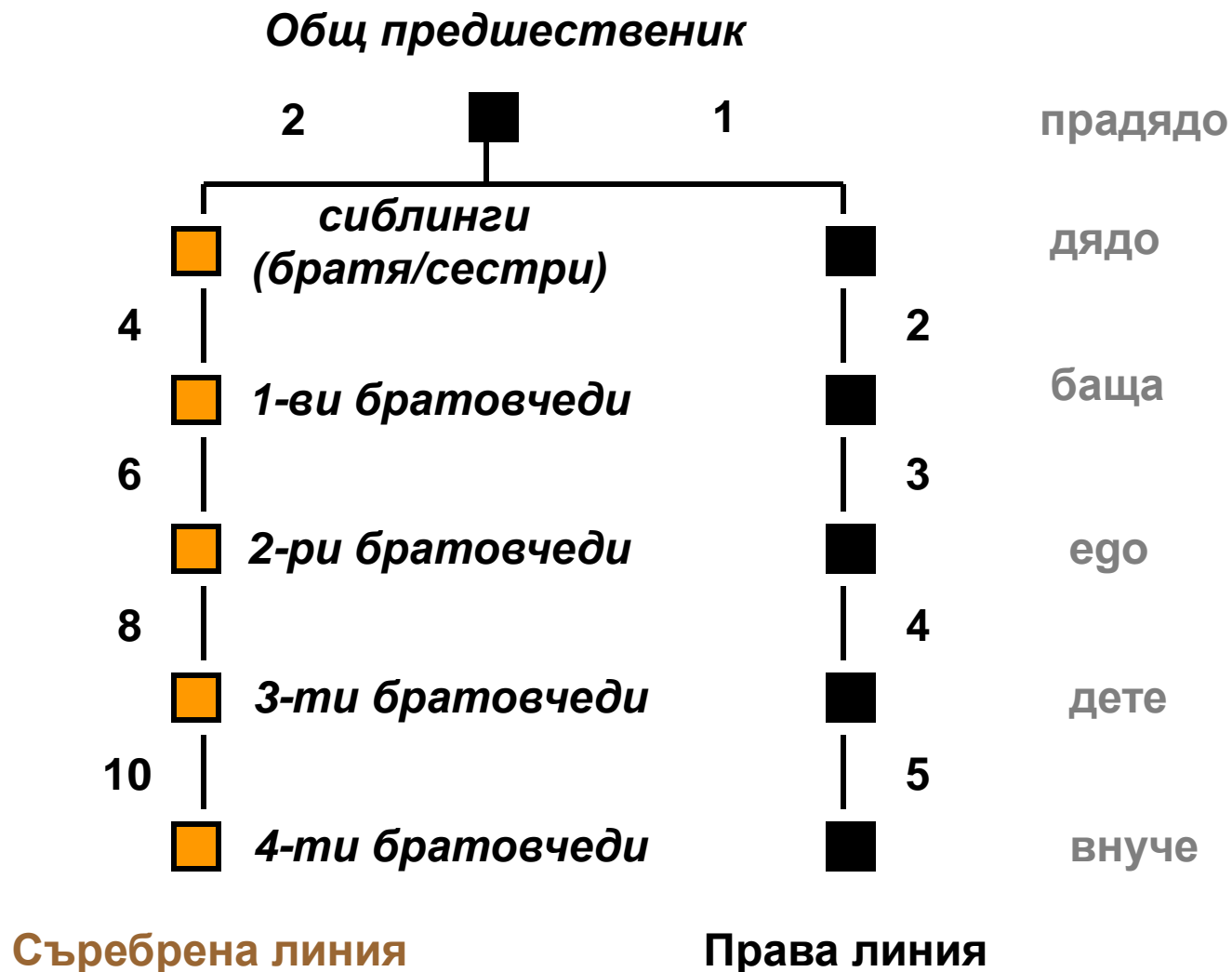

Европа, Северна Америка, Австралия

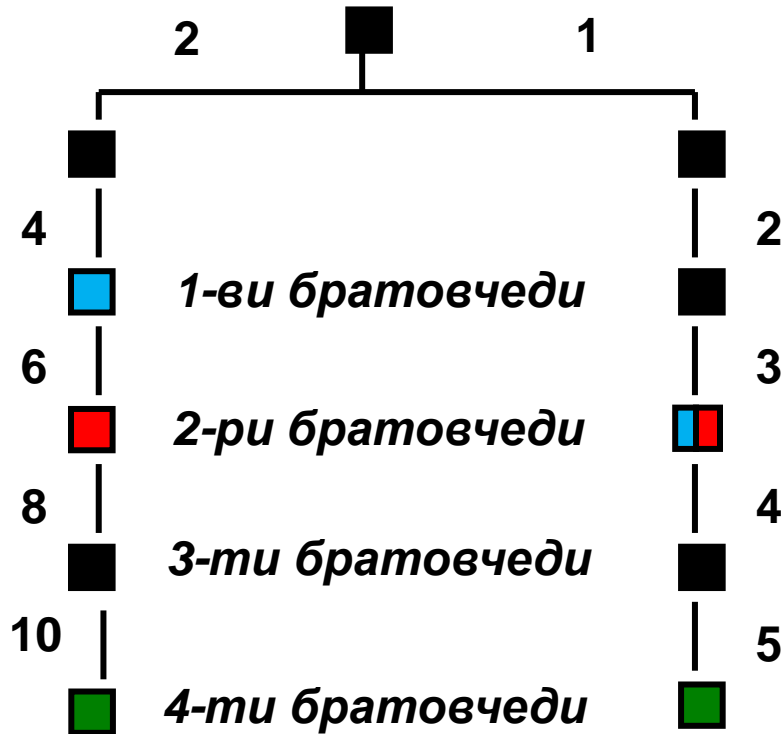
Амбилинеен произход

Югоизточна Азия и Океания: Самоанци, Маори, Хавайци
Африка: Йоруба (Нигерия, Бенин, Гана, Того, Кот д'Ивоар)
Коренното население на Северозападна Северна Америка

Не се разрешава брак

Семеен кодекс (чл.7, ал.2):

1. роднини по права линия;
2. братя и сестри, както и други роднини по съребрена линия до четвърта степен включително;
3. лица, между които осиновяването създава отношения на роднини по права линия или на братя и сестри.

Фолклор: до 9-ти повой

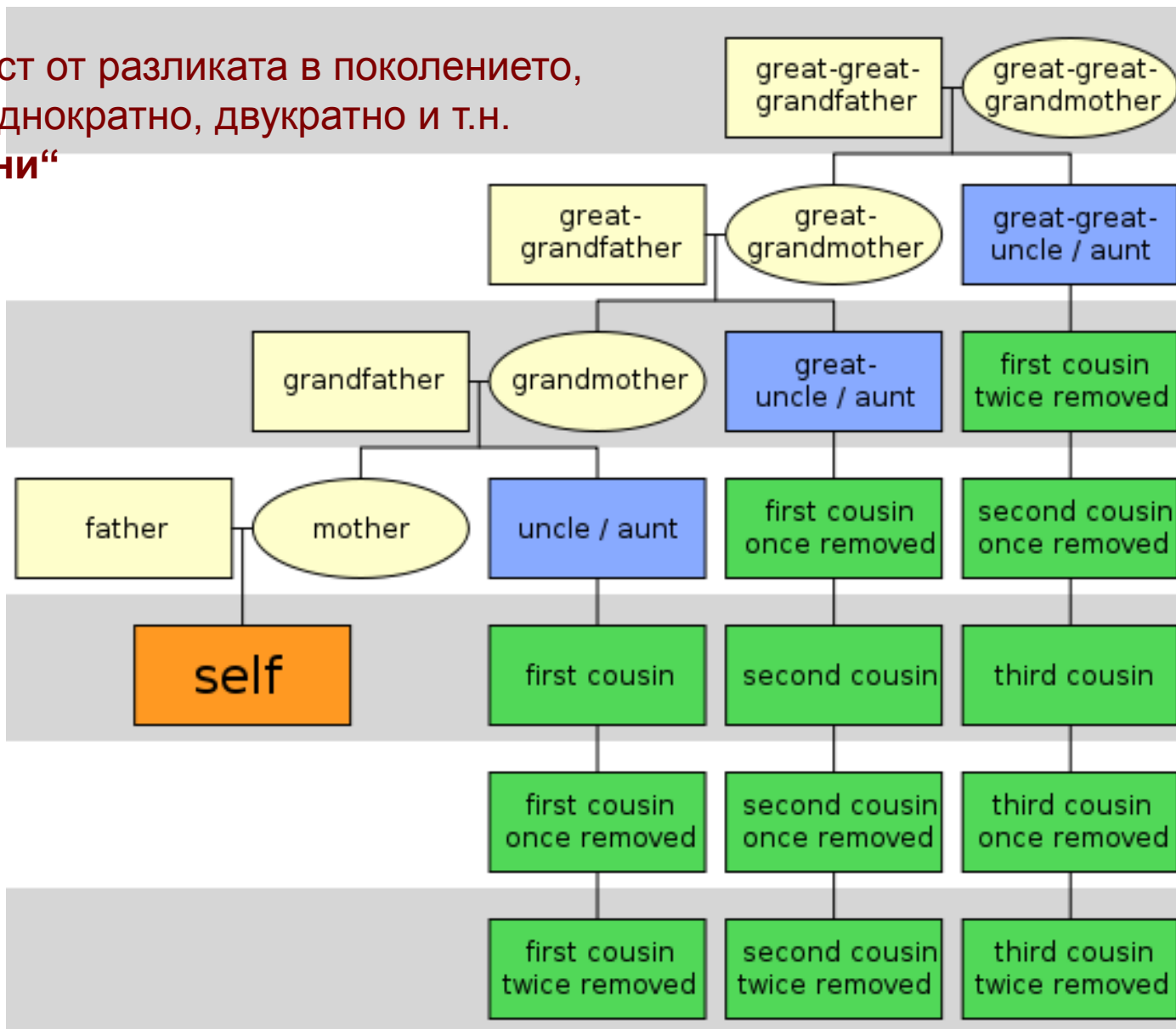
Църква:

1. Кръвно родство по права линия от всички степени.
2. Кръвно родство по съребрена линия до пета степен включително.
3. По сватовство до трета степен и от четвърта степен само случаите: двама братя да вземат две сестри и брат и сестра да вземат сестра и брат.
4. По св. Кръщение – първа степен и от втора степен следните: кръстници да встъпят в брак с родителите на своите кръщелници.

Английските степени на съребрено родство

В зависимост от разликата в поколението,
лицата са еднократно, двукратно и т.н.

„Отдалечени“

Србското родство по пряка линија

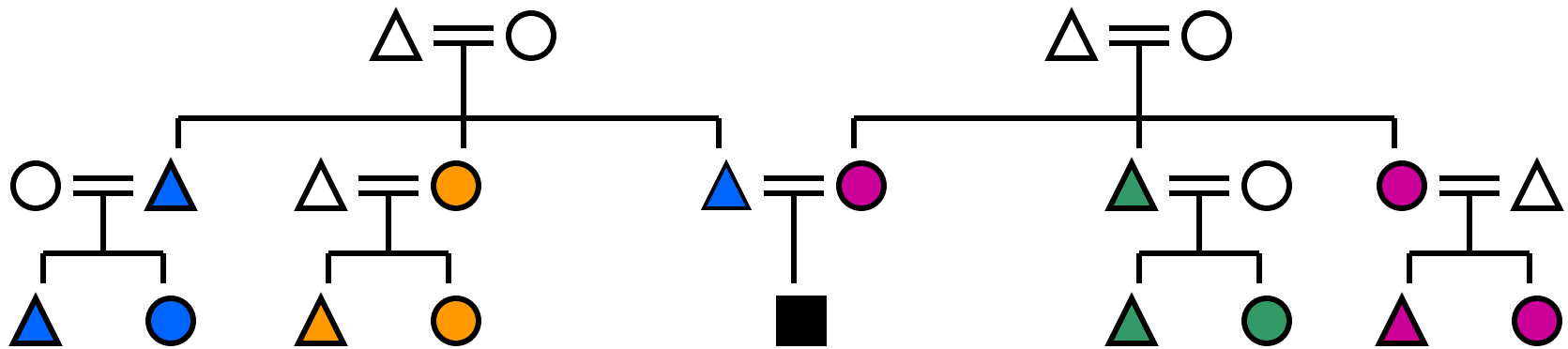
1	Отац, мајка
2	Деда, баба
3	Прадеда, прабаба
4	Чукундеда, чукунбаба
5	Наврдеда, наврбаба
6	Курђел, курђела
7	Аскурђел, аскурђела
8	Курђун, курђуна

9	Курлебало, курлебала
10	Сукурдол, сукурдола
11	Судепач, судепача
12	Парђупан, парђупана
13	Ожмикура, ожмикурка
14	Курајбер, курајбера
15	Сајкатава, сајкатавка
16	Бели орао, бела орлица

1	Син, Ѓерка (кћерка)
2	Унук, Унука
3	Праунук, Праунука
4	Чукунунук, чукунунука
5	Беле пчеле

Родословно дърво

произход	права линия	съребрена линия	родова памет

 Патрилинеарни паралелни братовчеди

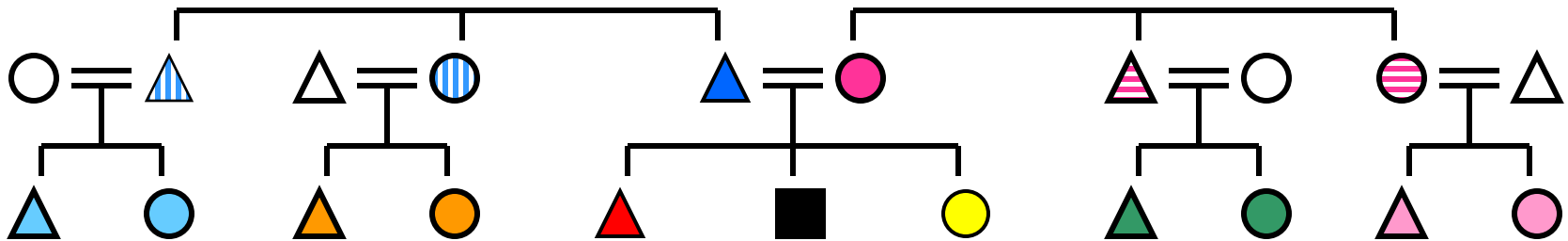
 Матрилинеарни паралелни братовчеди

 Патрилинеарни кръстосани братовчеди

 Матрилинеарни кръстосани братовчеди

1. Судански тип

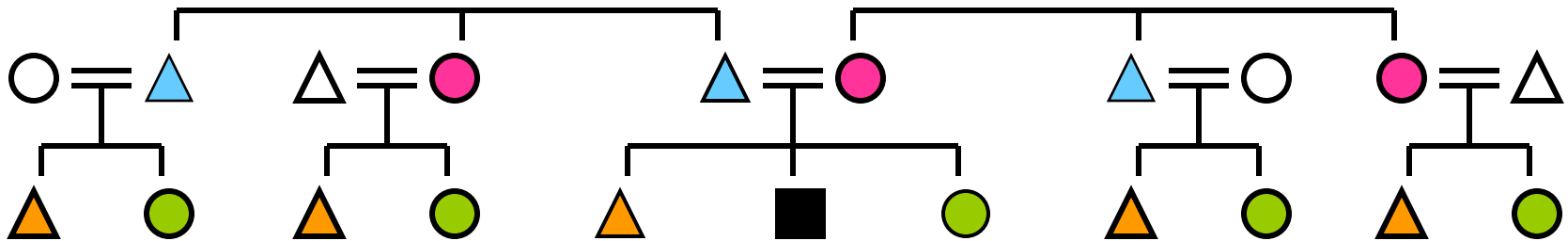
Луис Х. Морган (1871)
Джордж П. Мърдок (1949)

- Напълно описателна – за всеки отделен роднина има специфичен термин, в зависимост от пола и линията на произход
- Среща се в общества, където има съществени класови разграничения
- Може да се предполага, че социалната връзка с всеки различен тип роднина е различна

↪ Судан, Турция, Китай, Сърбия, Древен Рим, Англо-Саксонска Британия

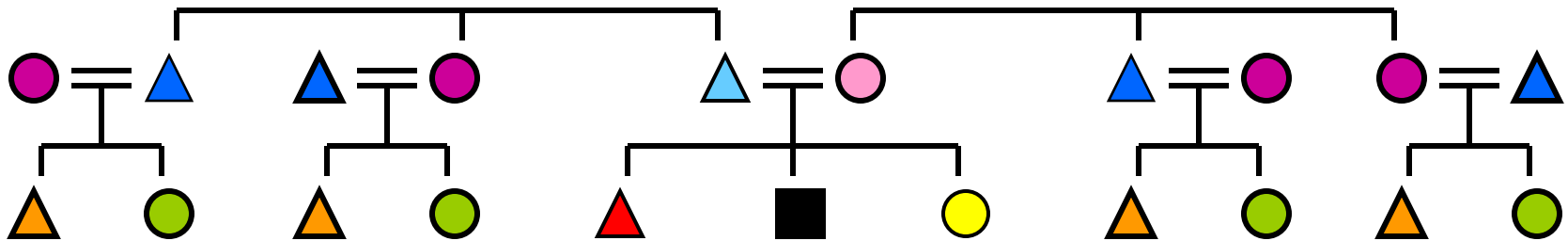
2. Хавайски тип

- Най-малко описателна – обединява много различни роднини в малко на брой категории в зависимост от пола и поколението
- Среща се в общества където произходът е билатерален или амбилинеен, и където нуклеарното семейство има много малко значение, за разлика от раширеното семейство

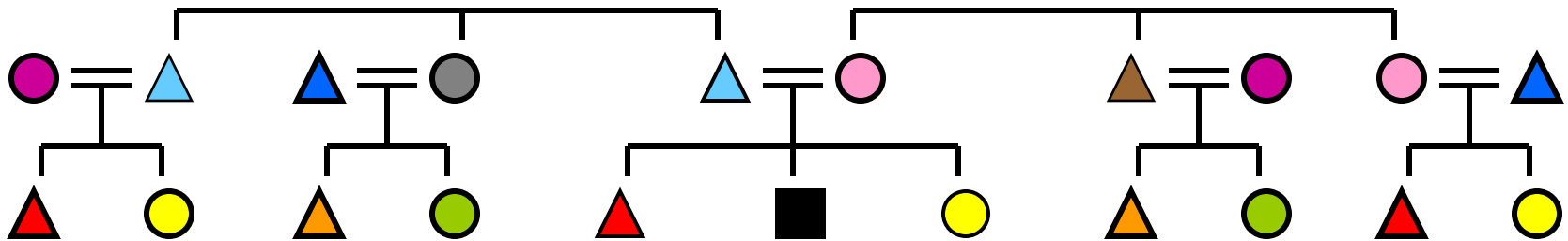
↪ *Полинезия – в т.ч. Хаваите*

3. Ескимоски тип

- Откроява членовете на нуклеарното семейство спрямо останалите роднини. Обединява останалите роднини в категории в зависимост от пола и поколението
 - Среща се в общества където произходът е билатерален или амбилинеен, но където нуклеарното семейство има изключително голямо значение
 - водещи социални фактори са конкуренцията и мобилността – ловци, събирачи, индустриални държави
- ↳ *инуити, Европа, САЩ и Канада, Австралия*

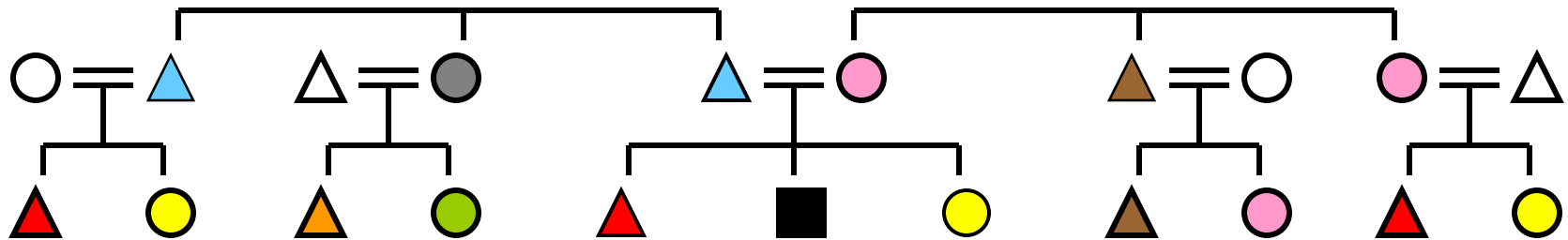
4. Ирокезки тип

- Освен полът и поколението, се прави разлика между сиблингите на родителите в зависимост от пола. Тези, от същия пол са считани за “родители” и съответно паралелните братовчеди – за братя и сестри.
- Среща се матринейните общества, особено когато са желани бракове между кръстосани братовчеди

↪ *ирокези, яномамо (Бразилия и Венецуела)*

5. тип Омаха

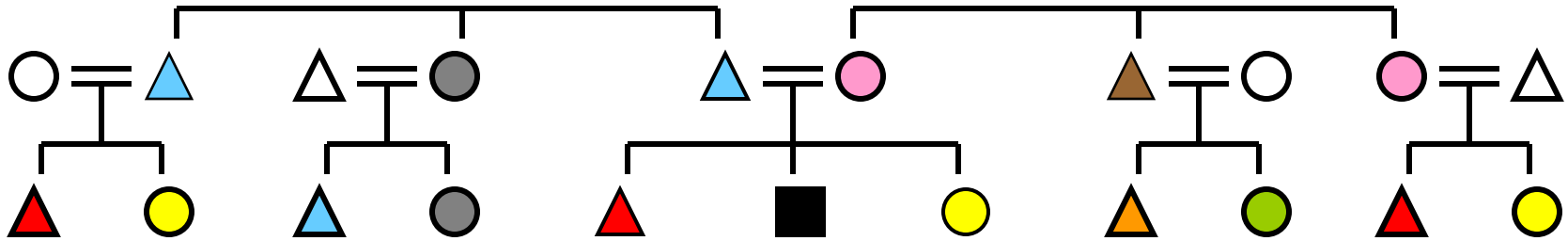

- Разликата от ирокезката терминология има само при кръстосаните братовчеди. Тези по майчина линия биват наричани с термините за възходящото поколение (напр. майка, вуйчо)
- Среща се в патрилинейните общества.

Членовете в патрилиниджа на майката се разграничават само по пол, независимо от поколението.

↪ *омаха, дани (Индонезия), игбо (Нигерия, Камерун)*

6. тип Кроу

- Кроу е огледална система на Омаха. Кръстосаните братовчеди по бащина линия биват наричани с термините за възходящото поколение (напр. татко, леля)
- Среща се в матрилинейните общества. Членовете в матрилиниджа на бащата се разграничават само по пол, независимо от поколението.

↪ кроу, хопи, навахо; езиковата група Акан (Гана, Кот д'Ивоар, Того)

Социология: 26.11.2015 г.

Лекция 6. Целомъдрие или секс преди брака

Направете кратък реферат (до 2 стр.), като изведете съответни типологии за:

ЦЕННОСТТА НА МОМИНСКАТА ДЕВСТВЕНОСТ

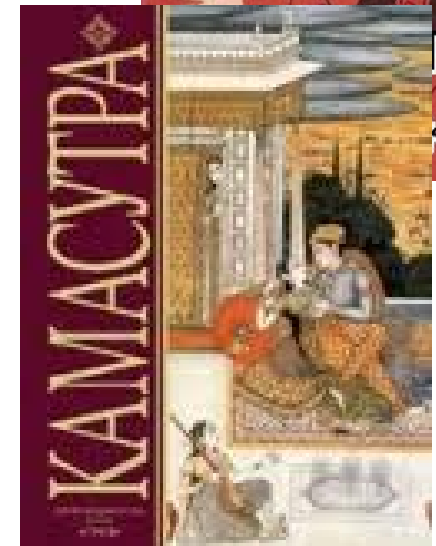
По: Фройд, З. (1905) Табу върху девствеността. В:

Психология на сексуалността, с.180-195

или

**СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ ЗА ФОРМИРАНЕТО НА
„ЛЕСНИТЕ“ ЖЕНИ**

По: Камасутра, част 5 „Парадика“

Лекция 8: Родителство

ПРЕДВАРИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ!

- Кратка теренна работа в екип (2-3 души) на детска площадка
- Презентация на резултатите на всеки екип (до 15 мин.)

Примерна тема за теренната работа:

КАКВО Е ДА СИ РОДИТЕЛ